

RODA DE FIRMES

El motel de la cultura

Ens toca de viure en època de turbulències... Així s'enceta una breu i sincera anàlisi que sobre cultura, pensament i nació han escrit Àngel Castil.leira i Santiago Cucurella. El text, al marge del seu valor intrínsec del contingut, presenta una triple particularitat positiva:

Primer: és una obra d'assaig en uns moments, i trist és dir-ho, que l'assaig, i tots n'hauem de parlar a fons algun dia, és reclòs a l'àrea acadèmica. Segon: el llibre arriba d'allò que en diuen a Barcelona de comarques, que tant recorda a «**les províncies**» de la capital de la Meseta. Els autors tenen la seu social a la Garriga on fan l'excel.lent revista «**Contrapunt**», on conviden intel.lectuals d'arreu a taules rodones i conferències... Tercer: el llibre s'ocupa amb amplitud de mires del que hom elogia o blasma però pocs debaten i molts citen, però pocs consumeixen: la cultura catalana, ara i ací.

Castil.leira i Cucurella parlen de la cultura com d'una peça de museu atès el distanciament progressiu entre creadors i consumidors, dels hàbits culturals derivats del remolc de la potència econòmica. Potser la pregunta de Macciocchi és clau: «**de què ens serviran tants mitjans de comunicació, si ja no tenim res a comunicar, si se'ns condemna a transmetre idees i pensaments insignificants?**» Quan una nova cadena de televisió té el fantàstic percentatge del 0'5 del total de la seva emissió dedicat a aspectes culturals i quan la informació de llibres en un canal cultural s'ha d'amanir amb hostesses i concursos, val a dir que alguna cosa és en crisi. Que l'anomalia és dins del nostre mode de viure.

De la lectura de l'estudi en surten preocupants interrogants, pessimistes conclusions, però potser abans de la vacuna no cal una diagnosi mèdica? Penso que tenen una visió realista, valenta i documentada, contraposada a la idíl.lica, covarda i edulcorada oficial. Avantposen el «bungalow» al motel, i la diferència és prou significativa. Una cultura de barnús, d'entrar i sortir, és l'antítesi a la cultura arrelada, sigui una masia pairal o una ultramoderna construcció arran de mar.

Recuperar la cultura pròpia de Catalunya amb les tensions derivades del mestissatge cultural, de la pressió externa, de l'antinòmia camp-ciutat, de la crítica al nacionalisme desacomplexat o pur, de la hipotètica manca de mitjans, del desinflament i la desmobilització... és un problema pendent. Catalànitzar la cultura catalana és un repte també pendent amb la deserció de les idees del món polític amb programes intercanviables i pendents més dels sondeigs de tendències de vots que dels programes electorals que prometien. Amb intel.lectuals funcionaris, amb apatia en la programació, amb la cultura d'escapata i amb el silenci crític generalitzat. El canvi de la reflexió i l'assaig per l'esport publicitari fan que les reflexions dels filòsofs s'hagin de dosificar en intervencions àudio-visuals cronometrades. Si els autors fessin una segona part de **Cultura, pensament, nació**, encara no anunciada, seria el pas de la proposta després de l'anàlisi amb una aportació potser també condemnada al silenci, però per solidaritat nacional, els autors han d'aportar ara la seva vacuna, la clau pel «bungalow», ara que el motel té la porta sense pany.

JOSEP M. FIGUERES

Historiador i publicista. Els seus dos últims llibres són **Valentí Almirall, Forjador del catalanisme polític**, i **Informe sobre les perspectives de la premsa escrita en llengua catalana**.